

КОМИСИЈА ЗА РАЧУНОВОДСТВО И РЕВИЗИЈУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ИСПИТ ЗА СТИЦАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНОГ ЗВАЊА
СЕРТИФИКОВАНИ РАЧУНОВОЂА
(ИСПИТНИ ТЕРМИН: НОВЕМБАР 2018. ГОДИНЕ)

ПРЕДМЕТ 8:
РЕВИЗИЈА И СИСТЕМИ ИНТЕРНЕ КОНТРОЛЕ

I - ТЕСТ ПИТАЊА

- 1. Интерне контроле се могу подијелити у сљедеће врсте:**
 - a) административне контроле,**
 - b) пословне контроле,
 - c) рачуноводствене контроле,**
 - d) службене контроле.

- 2. Правилан опис система интерне контроле треба да садржи сљедеће елементе:**
 - a) поријекло сваког документа и евиденције у систему,**
 - b) све обраде које се врше,**
 - c) потпис референта који врши обраду,
 - d) природу сваког документа и евиденције у систему,**
 - e) потпис члана управе клијента на сваки документ,
 - f) назнаку контролних поступака релевантних за процјену контролног ризика.**

- 3. Према ISA 500 ревизор треба да добије довољно одговарајућих доказа како би мога изразити мишљење, а то су:**
 - a) прецизност,
 - b) довољност,**
 - c) адекватност.

- 4. Која је од наведених тврдњи везаних за Писмо управе тачна?**
 - a) Писмо управе треба да буде адресирано на ревизора, или на акционаре ако је ријеч о годишњем извјештају.**
 - b) Писмо управе не треба да садржи све информације које је захтијевао ревизор, него само оне информације за које управа сматра да су релевантне да их презентира ревизору.
 - c) Писмо управе треба да има исти датум као и извјештај ревизора о финансијским извјештајима.**
 - d) Писмо треба да буде потписано од стране чланова управе који су најодговорнији за предузеће и његово финансијско пословање.

- 5. Ревизија рачуноводствених процјена подразумијева:**
- a) преглед и провјера процеса које је користило руководство,
 - b) упоређивање процјена из претходних периода са текућим периодом,
 - c) коришћење независне процјене ради упоређивања са процјеном коју је извршило руководство,
 - d) провјеру обрачуна које је за потребе рачуноводствених процјена извршио претходни ревизор,
 - e) преглед накнадних догађаја који потврђују извршену процјену.
- 6. Ревизија се обавља као процес који обухвата четири основне фазе:**
- a) прихватање клијента
 - b) прихватање од стране клијента
 - c) планирање ревизије
 - d) писање или слање писма о ангажовању
 - e) испитивање и прикупљање доказа
 - f) процјена и извјештавање
- 7. Контролни ризик је:**
- a) ризик да ће ревизор открити грешку која постоји у тврдњи, а која може бити материјална,
 - b) ризик који представља вјероватноћу да салда рачуна или класа трансакција садржи значајну грешку које систем интерне контроле организације није спријечио или открио,
 - c) ризик да ће ревизор или ревизорска фирма бити оштећени због односа са клијентом ревизије,
 - d) ризик да ревизор неће открити грешку која постоји у тврдњи, а која може бити материјална, било појединачно или када се узме заједно са другим грешкама.
- 8. Политике и поступци који помажу управи да осигура провођење својих смјерница и циљева се називају:**
- a) контролне активности,
 - b) контролно окружење,
 - c) систем интерне контроле.
- 9. За припрему и презентацију ревидираних финансијских извјештаја одговорност сноси:**
- a) партнер или директор ревизорске фирме која је вршила ревизију,
 - b) управа предузећа,
 - c) ревизор који је проводио ревизију,
 - d) интерни ревизор.
- 10. Интерну контролу чине сљедеће компоненте или саставни дијелови:**
- a) Контролно окружење,
 - b) Одбор за ревизију,
 - c) Процес процјене ризика,
 - d) Организациона структура,
 - e) Информациони систем,
 - f) Контролне активности,
 - g) Мониторинг.

11. Која је од следећих изјава о ревизијским доказима нетачна:

- a) Комитентове рачуноводствене информације не могу бити довољни ревизијски докази за подршку финансијских извјештаја.
- b) Компетентни ревизијски докази требају бити или више сугестивни или мјеродавни, али не обоје.
- c) Мјера ваљаности ревизијских доказа није у процјени ревизора.
- d) Тешкоће и трошкови у прикупљању ревизијских доказа у неком салду представљају ваљану основу за доношење одлуке о спровођењу теста.
- e) Ништа од наведено

12. Која од наведених изјава је тачна:

- a) Ако ревизор уочи флукуацију запослених у рачуноводственом одјелу, треба повећати процјену инхерентног ризика и обим ревизије.
- b) Ако управа предузећа провјерава и одобрава битне пословне и финансијске одлуке, већи је ризик да ће финансијски извјештај садржавати значајну грешку.
- c) Ако управа има лошу репутацију у пословној заједници, ревизор треба процијенити мањи инхерентни ризик.
- d) Ако управа снажно иницира остваривање планираних зарада у сврху подржавања очекивања на тржишту капитала, ревизор треба повећати процјену инхерентног ризика.
- e) Ништа од наведеног

13. Што је нижи ниво ревизијског ризика и значајности који се могу прихватити, ревизор планира ревизију већег броја рачуна:

- a) у сврху откривања мањих грешака
- b) у сврху неоткривања већих грешака
- c) у сврху повећавања допустиве грешке у рачунима
- d) у сврху смањивања ризика претјераног ослањања на те нивое
- e) ништа од наведеног

14. Инхерентни и контролни ризик разликују се од ризика неоткривања по томе:

- a) што су инхерентни и контролни ризик елементи ревизијског ризика док ризик неоткривања није
- b) што се инхерентни и контролни ризик мијењају зависно од ревизорске процјене док се ризик неоткривања не мијења
- c) што се инхерентни и контролни ризик разматрају на нивоу појединих рачуноводствених ставки што код ризика неоткривања није случај
- d) што су инхерентни и контролни ризик функције ревизора док је ризик неоткривања функција комитента
- e) ништа од наведеног

15. Независна ревизија помаже процесу финансијског извјештавања јер ревизија:

- a) потврђује реалност изјава менаџмента у вези с финансијским информацијама
- b) даје вјеродостојност финансијским извјештајима
- c) гарантује да су финансијске информације објављене објективно и реално
- d) корисницима финансијских извјештаја осигурава квалитет информација у вези с тим да је свака кривотворена информација исправљена
- e) ништа од наведеног

16. Ревизора занимају контролни поступци који су мјеродавни за комитентово:

- a) евидентирање финансијских информација у складу са изјавама управе
- б) обраду финансијских информација у складу са изјавама управе
- ц) сабирање финансијских информација у складу са изјавама управе
- д) објављивање финансијских информација у складу са изјавама управе
- е) ништа од наведеног

17. Финансијски извјештаји предузећа „Х“ садрже одступање од опћеприхваћених рачуноводствених начела јер ће у супротном с обзиром на неубичајене околности извјештаји наводити на погрешно мишљење. Ревизор треба изразити мишљење које је

- a) позитивно без спомињања одступања
- б) суздржати се од мишљења
- в) с резервом уз додатно објашњење у вези с тим одступањем
- г) с резервом или негативно, зависно од значајности, уз опис додатног објашњења у вези с тим одступањем
- е) ништа од наведеног

18. Ревизор ће издати негативно мишљење:

- a) ако су ревизију започели други независни ревизори који су се повукли са случаја
- б) ако се мишљење с резервом не може изразити због тога што ревизор није неовисан
- в) ако је ограничење обима ревизије било значајно
- г) ако извјештаји у цјелини приказују реално и објективно финансијско стање предузећа и његове резултате пословања
- е) ништа од наведеног

19. У којој ситуацији ревизор обично бира између изражавања „осим за” и негативног мишљења?

- a) финансијски извјештаји нису објавили информације које захтијевају МРС-еви
- б) ревизор није присуствовао инвентури предузећа те не може салдо залиха на задовољавајући начин провјерити другим ревизијским поступцима.
- в) од ревизора се тражи извјештај једино о билансу стања, а не о осталим дијеловима сета финансијског извјештаја
- г) догађаји објављени у финансијским извјештајима доводе до тога да се код ревизора јављају значајне сумње о способности предузећа да настави с пословањем
- е) ништа од наведеног

20. Које кораке ревизорска друштва могу предузети за избегавање судских поступака:

- a) увођење одговарајуће контроле квалитета и надзора над контролом квалитета
- б) осигурање да су чланови друштва независни
- в) поступати опрезно према ризичним факторима који могу резултирати судским поступцима
- г) марљиво извођење и документирање рада
- е) ништа од наведеног

II - ЗАДАЦИ

Задатак број 1.

Ревизија се може подијелити у три врсте: 1. ревизија финансијских извјештаја, 2. ревизија усклађености и 3. ревизија пословања. Такође, ревизоре можемо подијелити на: екстерне ревизоре, интерне ревизоре и државне ревизоре.

Ваш задатак је да:

(a) Објасните све три наведене врсте ревизије!

(8 поена)

(b) Објасните ко су екстерни, интерни и државни ревизори!

(8 поена)

(c) Објасните која врста ревизије најбоље описује особину ревизије која се проводи и наведете врсту ревизора који обавља тај процес ревизије!

- 1) Процијенити политике и поступке Министарства здравља и Агенције за лијекове и медицинска средства у погледу доношења нових лијекова на тржиште.
- 2) Утврдити објективан и реалан приказ биланса и извјештаја о новчаном току фармацеутске куће „Chemical“.
- 3) Испитати поступке плаћања одјела за обавезе према добављачима код неког великог произвођача.
- 4) Процијенити оправданост предвиђених најамнина за планирану изградњу кућа за особе с ниским примањима.
- 5) Процијенити ефикасност употребе ресурса у ИТ одјељењу неког предузећа.
- 6) Ревидирати пореску пријаву орташтва у вези с промјенама на некретнинама.
- 7) Истражити могућност кривотворења платног пописа у пензионем фонду радничког синдиката.

(14 поена)

Укупно (30 поена)

Рјешење:

(a) Објасните сваку врсту ревизије!

1. Ревизија финансијских извјештаја (Auditing of Financial Statements) подразумијева испитивање финансијских извјештаја ради утврђивања да ли они дају истинит и тачан приказ или истинито презентују финансијске податке у складу с наведеним критеријима. Критерији за оцјену реалности и објективности финансијских извјештаја уобичајено су законски прописи те рачуноводствена начела и рачуноводствени стандарди, а сам поступак оцјене проводи се у складу с Међународним ревизијским стандардима. Ову врсту ревизије врше назависни, овлашћени ревизори, што значи да се под ревизијом финансијских извјештаја најчешће мисли на екстерну ревизију. Међутим, за потребе менаџмента предузећа ревизију финансијских извјештаја могу проводити и интерни ревизори.

Корисници информација који су садржани у финансијским извјештајима, након њиховог ревидирања, имају повјерење да финансијски извјештаји реално и објективно приказују стање имовине, обавеза и капитала, као и резултата пословања и новчаног тока. Ревизија

је мјера вјеродостојности финансијских извјештаја јер задатак ревизије није да даје своју интерпетацију финансијских извјештаја, већ да повећа сигурност да је оно што је дато у финансијским извјештајима истинита и објективна реалност датог привредног субјекта.

Информације садржане у ревидираним финансијским извјештајима представљају квалитетну подлогу за пословно одлучивање. При томе, информације треба да буду неутралне за све кориснике, коректне за одлучивање, те достављене на професионалан начин. Корисници финансијских извјештаја доносе одлуке о наставку својих финансијских односа са привредним субјектом на основу сазнања из финансијских извјештаја.

2. Ревизија усклађености

Ревизија усклађености је испитивање пословања организације да би се утврдило да ли та организација поштује одређене поступке, правила и прописе, дефинисане од стране више инстанце. Ревизија усклађености процјењује да ли су одређени подаци које клијент презентује, у складу са установљеним критеријима. Начин вршења и успјешности ревизије усклађености зависи од постојања провјеривих података, тј. података који се могу доказати и признатих критерија или стандарда, као што су установљена правила и прописи, или усвојена политика и правила пословања организације.

3. Ревизија пословања (Operational Auditing) се бави испитивањем неке организационе јединице ради вредновања успјешности њеног пословања. У склопу ревизије пословања, обавља се анализа појединих или свих пословних активности унутар предузећа ради процјене ефикасности и рентабилности пословања. Ефикасност представља мјерило на основу кога се утврђује у којој мјери предузеће остварује зацртане циљеве пословања. Рентабилност пословања показује колико добро организација користи своје ресурсе за остваривање пословних циљева. Ова испитивања не морају бити ограничена на рачуноводство, већ могу обухватити и процјену организационе структуре, маркетинга, производних метода, компјутерских операција као и било којег другог подручја пословања за које организација сматра и захтијева процјену. По завршетку испитивања, управи се дају препоруке у погледу могућности побољшања пословања.

Ревизија пословања је усмјерена на потребе руководства предузећа и у савременој литератури све чешће се назива ревизијом за потребе управљања или управљачком ревизијом (management auditing) која се све више усмјерава на циљеве предузећа те оцјену усклађености пословања предузећа с утврђеном (усвојеном) пословном политиком.

Закључак о користима које се могу остварити ревизијом пословања посматрају се у ужем и ширем смислу. У ужем смислу посматрања, подразумијевају се користи које би предузеће требало да оствари по обављеној ревизији сопственог пословања. Те користи материјализују се у наводима и препорукама ревизора пословања у ревизорском извештају, а подразумијевају: упоређивање пословања или његовог дијела са дефинисаним критеријумима, лоцирање, идентификацију и квантификацију појединачних проблема и конкретне препоруке за њихово пословање, чиме предузеће треба да побољша

сопствене перформансе. Важно је нагласити да ревизија пословања неће сама допринијети побољшању, већ је то задатак органа управљања предузећа да изнијете препоруке на оптималан начин имплементира у пракси и тиме допринесе побољшању пословања. Тек тада је ревизија пословања у потпуности оправдала сврху свог постојања и омогућила да се остваре и користи у ширем смислу, које подразумевају: повећање друштвеног благостања, друштвеног производа и других макроекономских показатеља, редовнији и већи прилив у државни буџет и слично.

(b) Објасните ко су екстерни, интерни и државни ревизори!

Ревизор је стручно лице које је, на основу закона, овлашћено од надлежног државног органа да

врши ревизију пословања предузећа, а које поред познавања струке мора знати сва своја права и

обавезе на основу постојећих прописа и располагати високим моралним квалитетима.

Све ревизоре можемо класификовати у три групе:

- i. *независни (екстерни) ревизори,*
- ii. *интерни ревизори и*
- iii. *државни ревизори (ревизори јавног сектора).*

Независни или екстерни ревизори су лица која у оквиру ревизорског друштва обављају послове на тржишту. Они су потпуно независни од руководства клијента за кога врше ревизију. Супротно томе, интерни ревизори су запослени у компанијама, а њихов примарни циљ јесте да врше процјену ефикасности и ефикасности за потребе руководства. Државни ревизори имају задатак да врше ревизију рада владе и њених агенција, односно да обављају ревизију опште и заједничке потрошње која у свим земљама има велики проценат учешћа у друштвеном производу.

1. Независни (екстерни) ревизори

Примарна дужност независних ревизора је да врше ревизију објављених финансијских извјештаја предузећа која јавно послују, већине великих предузећа која не послују јавно, као и многих малих предузећа. Према Закону о рачуноводству и ревизији Републике Српске и Статута Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске, Управни одбор Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске је донио Правилник о условима, начину и накнадама за стицање звања овлашћеног ревизора. Овлашћени ревизори су независни (екстерни) ревизори и ревизори јавног сектора, док интерни ревизори стичу звање Овлашћеног интерног ревизора у складу са правилима Удружења интерних ревизора Републике Српске.

Према Правилник о условима, начину и накнадама за стицање звања овлашћеног ревизора, Овлашћени ревизор је стручно лице које има завршен први циклус додипломског студијског програма и звање Сертификованог рачуновође, са најмање три године радног искуства у овом звању, те положене испите предвиђене за звање Овлашћеног ревизора. Поред тога, кандидат мора да има најмање три године практичног рада код овлашћеног ревизора (ако је радио код овлашћеног ревизора, морао је да ради

годишње на најмање двије ревизије). О предходно наведеним чињеницама потврду издаје овлашћени ревизор код кога је радио кандидат. Уколико лице задовољава предње услове, оно мора да прихвати обавезу поштивања Кодекса етике професионалних рачуноводствених експерата и стално професионално усавршавање предвиђено за ово професионално звање.

Звање Овлашћеног ревизора може стећи лице које испуњава претходно споменуте услове, те је положило испите пред комисијом Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске за звање Овлашћени ревизор.

Испитом се доказује нужни ниво професионалне стручности за самостално давање мишљења о фер и коректном приказу финансијских извјештаја који су предмет ревизије. Поред знања и искуства утврђених за Сертификованог рачуновођу, Овлашћени ревизор треба да посједује допунска актуелизована знања о Међународним стандардима финансијског извјештавања и Међународним стандардима ревизије, те техникама ревизије финансијских извјештаја, што се доказује полагањем испита. Практично искуство може се стицати прије, у току или након полагања испита, с тим да кандидат не може стећи професионално – стручно звање док не испуни захтјеве у вези са практичним искуством.

2. Интерни ревизори

Многе велике компаније и организације имају стално запослене службенике за интерну ревизију. Поједине компаније запошљавају интерне ревизоре како би за потребе управе вршили испитивања и процјене ефикасности пословања компаније. Њихова пажња је великим дијелом усмјерена на процјену унутрашње контроле. Велики дио њиховог посла се односи на ревизију пословања.

Одјелење интерних ревизора у великим компанијама може да запошљава и преко 100 лица који поднесе извјештаје директно предсједнику управног одбора. Интерни ревизор мора бити независан, односно на његов рад не могу утицати шефови одјелења и други руководиоци чији се рад испитује. Ипак, интерни ревизори никада не могу бити независни у оном смислу у коме су то независни (екстерни) ревизори, зато што су они запослени у компанији у којој врше ревизију.

Интерни ревизори врше систематичан преглед и оцјену управљања ризиком, интерних контрола и руковођења организацијом, што укључује политике и процедуре и активности организације. Интерни ревизори имају задатак да оцјењују адекватност и ефикасност система за финансијско управљање и контроле, у погледу:

- i. испуњавања задатака и постизања дефинисаних циљева организације,
- ii. економичне, ефикасне и дјелотворне употребе ресурса,
- iii. усклађености са успостављеним политикама, процедурама, законима и регулативама,
- iv. чувања средстава организације од губитака као резултата свих видова неправилности,
- v. интегритета и вјеродостојности информација, рачуна и података, укључујући процесе интерног и екстерног извјештавања.

Интерни ревизор има права да:

- i. уђе у просторије организације у којој врши ревизију, узимајући у обзир сигурносна правила и правила доброг понашања,
- ii. приступи одговарајућој документацији везаној за ревизију у организацији у којој врши ревизију, укључујући боравак, професионалним или пословним тајнама и осталој документацији и подацима који су електронски чувани, обезбјеђујући заштиту тајности дефинисану у законима, подзаконским и интерним актима,
- iii. тражи фотокопије, изводе или потврде поменутих докумената, и у извјесним случајевима, да узме оригинална документа, остављајући копију назад, са потврдом о узимању,
- iv. захтијева усмену или писмену информацију од запослених радника или руководиоца организације у којој се врши ревизија,
- v. захтијева информације од других институција везано за активности и управљање организацијама у којима се врши ревизија.

Интерни ревизор има обавезе да:

- i. спроведе програм ревизије за вријеме обављања активности ревизије,
- ii. да информише руководиоца организације у којој се врши ревизија о почетку ревизије и да му презентира писмо о именовану,
- iii. проучи документацију и значајне услове за формулисање објективног мишљења, г) у писаној форми, објективно и истинито вреднује налазе и подржи их доказима,
- iv. информише руководиоца јединице за интерну ревизију ако се, за вријеме обављања ревизије, појави сумња на неправилности и/или преваре,
- v. направи нацрт ревизорског извјештаја и размотри га са управом и одговорним особама у организацији у којој се врши ревизија,
- vi. укључи у завршни ревизорски извјештај сва неслагања управе организације у којој се врши ревизија,
- vii. пошаље нацрт и коначан ревизорски извјештај руководиоцу јединице за интерну ревизију,
- viii. руководиоца интерне ревизије одмах информише, у случају сукоба интереса везаних за ревизију,
- ix. врати сва оригинална документа након завршетка ревизије,
- x. чува сваку државну, професионалну или пословну тајну коју је можда сазнао у току интерне ревизије и
- xi. чува цјелокупну радну документацију интерне ревизије.

Поред интерног и екстерног ревизора битну улогу у пракси има **Одбор за ревизију**, који представља везу између интерне ревизије, екстерног ревизора и надзорног одбора предузећа. Одбор за ревизију подразумијева независно, стално тијело изабрано изван управе предузећа које пружа савјете у области интерне ревизије. Савјети могу обухватити питања о: структури јединице за интерну ревизију, именовану и разрјешењу руководиоца јединице за интерну ревизију, стратешком и годишњем плану јединице за интерну ревизију, годишњем извјештају јединице за интерну ревизију, извјештају о накнадном прегледу и извјештају о екстерном прегледу квалитета рада јединице за интерну ревизију.

3. Ревизори јавног сектора (државни ревизор)

Ревизори јавног сектора су лица која је именовано Главни ревизор за обављање послова из надлежности Главне службе за ревизију. Главни ревизор и замјеник главног ревизора именују се на период од седам година, без могућности поновног именовања. Народна скупштина именује главног ревизора и замјеника главног ревизора два мјесеца прије истека мандата.

Ревизори јавног сектора су овлашћени: а) да могу, у било које разумно вријеме, ући у било коју просторију коју користи институција која је предмет ревизије од стране Главне службе за ревизију; б) да имају право на потпун и слободан приступ, у било које разумно вријеме, било ком документу или другој имовини; в) да могу прегледати, копирати или узети изводе било којег документа.

(с) Објасните која врста ревизије најбоље описује особину ревизије која се проводи и наведете врсту ревизора који обавља тај процес ревизије!

- 1) Процијенити политике и поступке Министарства здравља и Агенције за лијекове и медицинска средства у погледу доношења нових лијекова на тржиште. **(Ревизија пословања, државни ревизор)**
- 2) Утврдити објективан и реалан приказ биланса и извјештаја о новчаном току фармацеутске куће „Chemical“. **(Ревизија финансијских извјештаја, екстерни ревизор)**
- 3) Испитати поступке плаћања одјела за обавезе према добављачима код неког великог произвођача. **(Ревизија пословања или ревизија усклађености, интерни или екстерни ревизор)**
- 4) Процијенити оправданост предвиђених најамнина за планирану изградњу кућа за особе с ниским примањима. **(Ревизија пословања, државни ревизор или екстерни ревизор)**
- 5) Процијенити ефикасност употребе ресурса у ИТ одјељењу неког предузећа. **(Ревизија пословања, интерни ревизор или екстерни ревизор)**
- 6) Ревидирати пореску пријаву орташтва у вези с промјенама на некретнинама. **(Ревизија усклађености, државни ревизор)**
- 7) Истражити могућност кривотворења платног пописа у пензионем фонду радничког синдиката. **(Ревизија усклађености, државни или екстерни ревизор)**

Задатак број 2.

- a) Према ИЕСБА-овом Кодексу етике професионални рачуновођа треба дјеловати у складу са одређеним темељним начелима.

Наведите и објасните темељна начела Кодекса етике за професионалне рачуновође!

(10 бодова)

- b) Дјеловање професионалног рачуновође у складу са темељним начелима Кодекса етике изложено је различитим пријетњама.

Наведите и објасните основне пријетње професионалном ангажману рачуновође према Кодексу етике за професионалне рачуновође!

(10 бодова)

- c) **За сљедеће практичне ситуације препознајте и именујте којој групи пријетњи припадају према Кодексу етике за професионалне рачуновође!**

(10 бодова)

Р/Б	Практична ситуација	Пријетња
1	клијент ревизије наговјешта да ревизорском друштву неће додијелити планирани уговор о обављању услуге која не укључује изражавање увјерења ако устраје у неслагању с рачуноводственим третманом клијента за одређену трансакцију	
2	ревизорско друштво закључује договор о увјетованој накнади у вези с ангажманом с изражавањем увјерења	
3	ревизорско друштво припрема изворне податке кориштене за стварање евиденција које су предмет испитивања у ангажману с изражавањем увјерења	
4	професионални рачуновођа дјелује као адвокат у име клијента ревизије у парници или споровима с трећим странкама	
5	члан ангажираног тима има ужег или најужег члана обитељи који је запосленик клијента на положају да изврши значајни учинак на предмет ангажмана	
6	ревизорско друштво претјерано је зависно о укупној накнади од клијента	
7	члан тима за изражавање увјерења је, или је недавно био, директор или одговорна особа клијента	
8	ревизорско друштво забринато је због могућности губитка важног клијента	
9	професионални рачуновођа прима поклоне од клијента или му клијент даје повлаштени третман	
10	партнер ревизорског друштва обавијестио је професионалног рачуновођу да неће бити проведено планирано унапрјеђење ако се ревизор не сложи с непримјереним рачуноводственим третманом клијента ревизије	

РЈЕШЕЊЕ:

а) Темељна начела Кодекса етике за професионалне рачуновође су:

1. **Поштење** – бити искрен и поштен у свим професионалним и пословним односима.
2. **Објективност** – не допустити да пристраност, сукоб интереса или непримјерен утицај других надвлада професионалне или пословно просуђивање рачуновође.
3. **Професионална компетентност и дужна пажња** – одржавати професионална знања и вјештине на нивоу потребном за осигурање да ће клијент или послодавац примити компетентну професионалну услугу темељену на савременим достигнућима праксе, законодавства и техника те дјеловати марљиво и у складу с примјењивим стручним и професионалним стандардима.
4. **Повјерљивост** – поштовати повјерљивост информација стечених по основу професионалних и пословних односа те стога не објављивати било коју такву информацију трећим лицима без посебног и одговарајућег одобрења, осим ако нема законског или професионалног права или обавезе да се објави, нити користити информације за личну корист професионалног рачуновође или трећих страна.
5. **Професионално понашање** – поступати у складу с релевантним законима и регулативама те избјећи сваку радњу која дискредитира професију.

б) Основне пријетње професионалном ангажману рачуновође према Кодексу етике за професионалне рачуновође су:

1. **пријетња по основу личног интереса** – пријетња да ће финансијски или други интерес непримјерено утјецати на просуђивање или понашање професионалног рачуновође;
2. **пријетња по основу самоконтроле** – претња да професионални рачуновођа неће адекватно проценити резултате претходно донетог суда, или активности или услуге коју је обавио лично професионални рачуновођа или други појединац из фирме или организације у којој је професионални рачуновођа запослен, а на које се ослања при креирању закључка као део активности коју тренутно спроводи или услуге коју тренутно пружа
3. **претња по основу заступништва** – претња да ће професионални рачуновођа промовисати одређени став клијента или послодавца у тој мери да је даља објективност професионалног рачуновође угрожена
4. **претња по основу присности** - претња да ће услед постојања блиског односа са клијентом или послодавцем, професионални рачуновођа постати сувише наклоњен њиховим интересима или толерантнији у погледу њиховог рада
5. **претња по основу застрашивања** – претња да ће професионални рачуновођа бити спречен да делује објективно услед отворених или прикривених притисака, укључујући и покушаје вршења неприкладног утицаја на професионалног рачуновођу

с) **Практичне ситуације и групе пријетњи** према Кодексу етике за професионалне рачуновође

Р/Б	Практична ситуација	Пријетња
1	клијент ревизије наговјешта да ревизорском друштву неће додијелити планирани уговор о обављању услуге која не укључује изражавање увјерења ако устраје у неслагању с рачуноводственим третманом клијента за одређену трансакцију	претња по основу застрашивања
2	ревизорско друштво закључује договор о увјетованој накнади у вези с ангажманом с изражавањем увјерења	пријетња по основу личног интереса
3	ревизорско друштво припрема изворне податке кориштене за стварање евиденција које су предмет испитивања у ангажману с изражавањем увјерења	пријетња по основу самоконтроле
4	професионални рачуновођа дјелује као адвокат у име клијента ревизије у парници или споровима с трећим странкама	претња по основу заступништва
5	члан ангажираног тима има ужег или најужег члана обитељи који је запосленик клијента на положају да изврши значајни учинак на предмет ангажмана	претња по основу присности
6	ревизорско друштво претјерано је зависно о укупној накнади од клијента	пријетња по основу личног интереса
7	члан тима за изражавање увјерења је, или је недавно био, директор или одговорна особа клијента	пријетња по основу самоконтроле
8	ревизорско друштво забринуто је због могућности губитка важног клијента	пријетња по основу личног интереса
9	професионални рачуновођа прима поклоне од клијента или му клијент даје повлаштени третман	претња по основу присности
10	партнер ревизорског друштва обавијестио је професионалног рачуновођу да неће бити проведено планирано унапрјеђење ако се ревизор не сложи с непримјереним рачуноводственим третманом клијента ревизије	претња по основу застрашивања